

Raduj się matko Polsko.

23 września b.r. w sanktuarium Krzyża Świętego w Jeleniej Górze odbył się koncert Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego (RZAWP). Było to kolejne wydarzenie artystyczne wpisane przez proboszcza ks. prał. płk Andrzeja Bokieja w obchody 300-lecia budowy kościoła. Licznie zgromadzona publiczność miała przyjemność wysłuchania muzyki instrumentalnej i wokalne z różnych epok, ukazującej bogactwo kultury narodowej Polski i innych państw. Orkiestra oraz soliści: Anna Grabowska – Nadwodna (sopran), Krzysztof Ciupiński – Świątek (tenor) i Marcin Nowak (klarnet) - wykonali utwory o charakterze religijnym, patriotycznym i narodowym. Zespołem dyrygował kierownik orkiestry koncertowej Grzegorz Mielimąka.

Najpierw orkiestra wykonała najstarszą polską pieśń religijną - „Bogurodnicę” z przełomu XIII i XIV wieku, która zachowała się wraz z tekstem i melodią; od XIV do XVIII wieku była polskim hymnem państwowym. Następnie widzowie mogli wysłuchać uverture koncertową „Bajka” Stanisława Moniuszki, która jest jednym z jego nielicznych dzieł instrumentalnych. Inne utwory tego wielkiego kompozytora polskiej pieśni romantycznej wykonali soliści RZAWP. Anna Grabowska – Nadwodna zaśpiewała pieśń Broni „Szemrze strumyk pod jaworem” z opery „Hrabina” z 1860 roku; ze względu na silnie podkreślony element patriotyczny, opera ta cieszyła się wielkim powodzeniem zarówno w okresie bezpośrednio poprzedzającym wybuch Powstania Styczniowego jak i w późniejszej historii Polski. Narodowy wydźwięk pojawia się także w „Halce” Moniuszki, która była odpowiedzią na wydarzenia związane z Powstaniem Krakowskim; powszechnie znaną arię Jontka „Szumią jodły na gór szczycie” z tej opery podczas koncertu w jeleniogórskim Sanktuarium Krzyża Świętego wykonał Krzysztof Ciupiński – Świątek. Z polskiej muzyki orkiestra wykonała także współczesny utwór „W czas radości” z Symfonii Polskiej Macieja Małeckiego – twórcy muzyki instrumentalnej, orkiestrowej, rozrywkowej, teatralnej, radiowej, telewizyjnej i filmowej.

Prezentując muzykę innych państw, orkiestra RZAWP wykonała XVIII-wieczną kantatę Johanna Sebastiana Bacha „Herz und Mund und Tat und Leben” - Nr 147 (Serce i usta i czyn i życie) znaną pod angielskim tytułem „Jesu, Joy of Man’s Desiring”. Utwór ten jest hymnem pochwalnym wyrażającym bliską i przyjacielską relację z Jezusem. Soliści zaśpiewali także hymn św. Tomasza z Akwinu „Pañis Angelicus” (Chleb Anielski), z muzyką

belgijskiego kompozytora Cesara Francka. Hymn ten stanowi tekst modlitw w Liturgii Godzin i Mszy św. w uroczystość Bożego Ciała.

W należącym kiedyś do protestantów jeleniogórskim Kościele Łaski pod Krzyżem Chrystusa–w 300-lecie jego budowy– nie zabrakło XVIII-wiecznej angielskiej protestanckiej pieśni „Amazing Grace” (Zdumiewająca łaska) autorstwa Johna Newtona. Na przestrzeni lat pieśń ta będąca wyrazem wdzięczności za uratowanie „takiego nieszczęśnika jak ja” stała się jednym z najpopularniejszych hymnów patriotycznych w Stanach Zjednoczonych. Natomiast w kościele katolickim do tej samej melodii śpiewa się pieśń „Nim świt obudzi noc”, którą napisał ks. Zbigniew Łebka. Z Ameryki pochodził też kolejny utwór zaprezentowany przez orkiestrę- uwertura koncertowa „The hounds of spring” (Ogary wiosny) Alfreda Reeda z 1980 roku. Pragnieniem kompozytora było ukazanie w tym utworze ożywionej młodzieńczej bez troski i niewinności delikatnej miłości. W dalszej części koncertu orkiestra wykonała również amerykański utwór z końca XX wieku „O Magnum Mysterium” (O wielka Tajemnico) dot. historii narodzin Jezusa. Ze względu na to, że muzyka jego kompozytora Mortena Lauridsena jest wrażliwa i duchowa, utwór jest wykonywany przez cały rok.

Kolejnym utworem, który wybrzmiał podczas koncertu w Jeleniej Górze, była fantazja na zespół instrumentów dętych „Hispania” Oscara Navarro. Jest to hołd złożony wielkim kompozytorom hiszpańskim końca XIX i XX wieku oraz tym, którzy w latach 1913-2013 pielęgnowali muzyczną kulturę swego kraju i promowali ją poza granicami Hiszpanii. W repertuarze koncertowym RZAWP była też XIX-wieczna muzyka włoska. Solista Marcin Nowak wraz z orkiestrą zagrał na klarncie Introdukcję (czyli wstęp) i temat z wariacjami z opery Gioacchino Rossiniego „La Donna del Lago” (Pani jeziora).

Zgromadzeni w kościele garnizonowym słuchacze byli zachwyceni występem RZAWP, który na bis wykonał „Gaude Mater Polonia” (Raduj się matko Polsko). Ten powszechnie znany polski średniowieczny hymn ku czci św. Stanisława ze Szczepanowa śpiewało polskie rycerstwo po odniesionym zwycięstwie. Później pieśń ta towarzyszyła uroczystościom narodowym; pierwsza zwrotka jest obecnie śpiewana –zamiennie z „Gaudeamus igitur” (Radujmy się więc) w czasie inauguracji roku akademickiego.

Koncert Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego w Jeleniej Górze sprzyjał refleksji związanej z 100. rocznicą odzyskania przez Polskę niepodległości. Ukazał on wielkie bogactwo kultury i tradycji narodowo-patriotycznej, która – podobnie jak kultura Europy i Ameryki – rozwijała się w duchu chrześcijaństwa. Niebagatelne znaczenie w

przekazywaniu tych wartości ma fakt, że RZAWP w swej kilkudziesięcioletniej historii przejmuje i kultywuje ponad 100-letnie dziedzictwo różnych zespołów związanych z polskim wojskiem –począwszy od grup artystycznych i teatrzyków działających w Legionach Polskich oraz zespołów artystycznych Domów Żołnierza Polskiego na obczyźnie z lat 1914-1918.

Za swoją działalność artystyczną i cenny wkład w tworzenie kultury narodowej, za krzewienie wartości patriotycznych i chrześcijańskich oraz za kultywowanie pamięci o chwale oręża polskiego Zespół był wielokrotnie nagradzany i otrzymał prestiżowe wyróżnienia. Wśród nich jest wyróżnienie Benemerenti (Dobrze Zasłużonym), ustanowione w 1832 roku przez Papieża Grzegorza XVI, przyznawane za długoletnie i wyjątkowe zasługi dla Kościoła katolickiego. Raduj się więc matko Polsko w sławne potomstwo płodna.

Tekst: Brygida Gucwa

Zdjęcia: ks. Piotr Olszówka